

Відокремлений структурний підрозділ
«Гімназія «Гармонія»
Галицького фахового коледжу імені В'ячеслава Чорновола

Циклова комісія геодезії, фінансів та загальноекономічних дисциплін

Курс за вибором

Фінансова грамотність. Прикладні фінанси

План-конспект відкритого комбінованого заняття
для 8 класу

Тема «Банківська система. Як працює сучасний банк»

«Зберегти свої гроші коштує більше зусиль, ніж здобути їх».

Мішель де Монтель

Підготувала:
вчитель фінансової грамотності
спеціаліст вищої категорії
Наталія ШЕНДИРУК

Технологічна карта відкритого комбінованого заняття

Навчальний предмет: *Фінансова грамотність*

Дата:

Клас: 8

«Зберегти свої гроші коштує більше зусиль, ніж здобути їх».

Мішель де Монтель

Тема заняття: *Банківська система. Як працює сучасний банк.*

Тип заняття: комбінований

Цілепокладання уроку: вдосконалювати роботу з інформативними джерелами, виховувати вміння домовлятися, знаходити спільне рішення, розвивати психологію співпраці, продовжувати розвивати економічне мислення, сприяти засвоєнню нових знань, виховувати в учнів інтерес до підвищення рівня фінансової грамотності, генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення, використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення, аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати, використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

Очікувані результати навчання:

- **знати**, що таке «банк», «банківська система»;
- **усвідомити** значення банків у регулюванні грошового ринку та в житті сучасної людини;
- **розглянути** структуру банківської системи минулого, теперішнього, майбутнього;
- **визначати** умови функціонування банківської системи;
- **називати** функції банку;
- **аргументувати** умови початку здійснення банківської діяльності;
- **розрізняти** види депозитів;
- **аналізувати** принципи кредитування;

- **називати** види банківських кредитів;
- **визначати** залишки на поточних рахунках;
- **уміти** робити заощадження;
- **співставляти** рейтинги банків;
- **здійснювати** математичні/банківські розрахунки;
- **робити** висновки.

Формування ключових компетентностей:

- *спілкування рідною / державною мовою;*
- *математична: процедурна, логічна, дослідницька;*
- *інформаційно-цифрова компетентність;*
- *комунікативна компетентність;*
- *уміння вчитися впродовж життя;*
- *соціальна та громадянська компетентності;*
- *ініціативність і підприємливість;*
- *загальнокультурна грамотність.*

Основні поняття: ринкова інфраструктура, банк, банківська система, лихварство, прибуток банку, НБУ, банківський рахунок, банківська ліцензія, депозит, кредит, вкладник, позичальник, платіжна картка, рейтинг банку.

Наскрізна лінія «Підприємливість і фінансова грамотність» - здатність до кращого розуміння молодим поколінням практичних аспектів фінансових питань, розвиток у них лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Методи і технології: інформаційно-комунікаційні технології, елементи випереджаючого навчання, вправа «Мікрофон», вправа «Мудрість предків», інтерактивна вправа «Банківські установи», ребус, метод «Бліц-опитування», інтерактивна вправа «Міф чи реальність?», гра Kahoot «Як працює сучасний банк», робота з таблицями, завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі), вправа «Мозковий штурм», робота в парах.

Форми роботи на знятті: фронтальна, індивідуальна, групова.

Обладнання: фліпчарт, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, мультимедійна презентація, опорний конспект, роздатковий матеріал (таблиці, схеми, оптимізаційна задача), додаткова аналітична література.

ЕТАПИ ТА ХІД ЗАНЯТТЯ.

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ.

Привітання, перевірка готовності аудиторії та учнів до заняття, виявлення відсутніх.

Хвилинка створення позитивного емоційного фону.

- Візьміться за руки та один одному посміхніться!
- Нехай сьогоднішній урок принесе нам усім радість спілкування.
- Нехай вас порадують цікаві завдання, нові знання.
- Помічниками вам будуть увага, старання, взаємодопомога, акуратність і кмітливість.

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ УЧНІВ.

1. Вчитель: епіграфом до нашого уроку є такі слова:

«Зберегти свої гроші коштує більше зусиль, ніж здобути їх».

Мішель де Монтель

Саме про мудрість і мистецтво ми будемо говорити сьогодні на занятті.

Перевірка вивченого раніше матеріалу.

2. Вправа «Мікрофон»

1. Що таке ринок грошей?
2. Що таке бюджет?
3. Чому держава регулює грошовий ринок?
4. Чому кількість грошей в економіці не може бути довільною?
5. Назвіть варіанти збереження коштів.

3. Вправа «Мудрість предків»

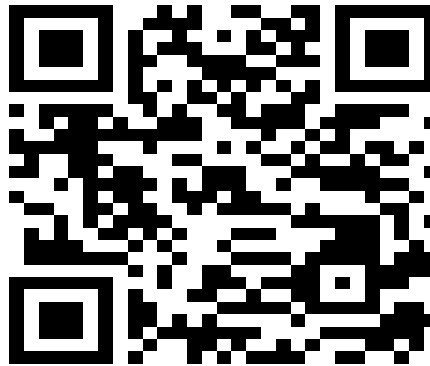
Як трактувати прислів'я «Розумний господар не кладе всі яйця в один кошик» із позиції вкладення коштів у банк на депозит?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ.

Слово вчителя:

Ефективне функціонування сучасного ринку перебуває в прямій залежності від ринкового середовища. Важливим елементом цього середовища є ринкова інфраструктура, тобто організації, установи, що діють, як один цілісний механізм. Важливими елементами цього механізму є фінансово-кредитні установи...

1. Інтерактивна вправа «Банківські установи»

<https://learningapps.org/17349634>

(Учні дають визначення, яка саме фінансово-кредитна установа є найважливішим елементом ринкового середовища).

І невід'ємною складовою банку є ...

2. Розгадайте ребус і з'ясуйте тему заняття.

IV. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, ЗАВДАНЬ ТА ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ УРОКУ.

Слово вчителя:

Отже це слово «банківська система». І тема нашого уроку «Банківська система. Як працює сучасний банк».

Від початку часів було три великих винаходи: вогонь, колесо і центральна банківська система!

Вілл Роджерс

Сьогодні на занятті ви зрозумієте, що таке банк та банківська система, усвідомите значення банків у регулюванні грошового ринку та в житті сучасної людини, розглянете структуру банківської системи, навчитесь: розрізняти види депозитних та кредитних рахунків, визначати джерела банківського прибутку, співставляти рейтинги банків, робити заощадження, розраховувати залишки на поточних рахунках, дізнаєтеся про умови початку здійснення банківської діяльності, виховаєте вміння домовлятися, знаходити спільне рішення і найголовніше продовжите розвивати економічне мислення.

А яких результатів очікуєте від уроку ви? Запишіть їх. (ДОДАТОК 1).

Під час своїх висловлювань використовуйте опорні слова:

Зрозуміти поняття...	Навчитися розрізняти...	Проаналізувати причини...
Поглибити знання...	Попрацювати ...	Отримати...

V. ОПРАЦЮВАННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ.

Банки – найважливіший елемент банківської системи. А банківська система, в свою чергу є кровоносною системою економіки держави. Вона забезпечує стійкий економічний стан в країні. У Швейцарії найдосконаліша банківська система.

Слово вчителя: Розглядаємо 1 питання

Передумови становлення та розвитку банківської системи.

У різні історичні періоди банківська діяльність набувала різних форм, а виникнення та розширення банківських операцій, послуг та продуктів відбувалось поступово, відповідно до еволюції грошово-кредитних відносин. Історія розвитку банківської справи тісно пов'язана з історією діяльності банків та виникненням грошей.

Умовно зародження та розвиток банківської діяльності можна поділити на чотири основних етапи:

I етап – від античності до виникнення Венеціанського банку;

II етап – з 1157 року до заснування Англійського банку в 1694 році;

III етап – з 1694 року до кінця XVIII ст.;

IV етап – з початку XIX ст. до теперішнього часу.

Випереджувальне завдання (повідомлення-презентації учнів):

1 учень - Еволюція банківської діяльності;

2 учень - Зародження банківської системи в Україні.

Учні, слухаючи своїх однокласників опрацьовують навчальний матеріал та заповнюють таблицю, вносять основні характеристики кожного етапу) (ДОДАТОК 2, табл. 1).

Отже, постійне вдосконалення банківської діяльності зумовило формування сучасних банків як установ, які займаються досить широким колом фінансових питань, здійснюють розрахунково-касове обслуговування клієнтів і відіграють значну роль у розвитку економіки.

Перевірка знань по отриманій інформації. Метод «Бліц-опитування».

1. Що означає слово «банк»?
2. Скільки було етапів становлення банківської системи?
3. Хто такі «менсарії», «нумуларії», «аргентарії», «тамплієри»?
4. Першою формою банківської діяльності стало...
5. Де виник перший банк?
6. Що таке «жиророзрахунок»?
7. Першим стабільно-функціонуючим банком в Європі був ... банк.

Слово вчителя: *Переходимо до 2 питання*

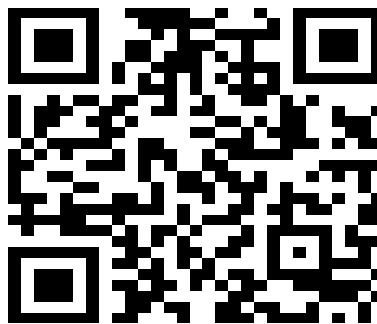
Сутність банківської системи та її інституційна структура (повідомлення-презентація вчителя). *Учні ведуть робочі записи.*

Слово вчителя:

Банківська система відіграє важливу роль у формуванні економічних відносин між суб'єктами грошового ринку. Це обумовлюється тим, що саме банки є одним із найважливіших елементів структури економіки щодо організації руху фінансових потоків. Вони складають основу кредитної системи країни, концентрують основну частину її ресурсів.

- цілі та завдання т риси банківської системи;
- типи побудови банківської системи;
- функції банківської системи.

Інтерактивна вправа «Міф чи реальність?» для закріплення здобутих знань.

<https://learningapps.org/6268791>

Розгляд 3 питання

Складові елементи банківської системи України (повідомлення-презентація вчителя). Учні ведуть робочі записи.

Слово вчителя:

Банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, що створені і діють на території України відповідно до положень законодавства.

Сучасний банк – це автономне, економічно самостійне, незалежне комерційне підприємство, яке функціонує за умов державного контролю за його діяльністю з органів банківського нагляду. Разом з цим банк як підприємство має свою специфіку, бо його діяльність відрізняється від діяльності багатьох підприємств.

- кількість банків в Україні станом на 01.01.2023;
- державні банки;
- системно важливі банки;
- організаційно-правові форми банків;
- державна реєстрація банків;
- депозитні операції (умови здійснення);
- кредитні операції.

Завдання. Заповнити схему **Умови функціонування банківської системи** (вказати, що необхідно для діяльності банківської системи країни, обґрунтувати чому саме такі умови) (ДОДАТОК 3, рис. 1).

- достатня кількість у країні діючих банків і кредитних установ;
- відсутність у системі зайвих елементів (тих, які не мають ліцензій або утворені не відповідно до чинного законодавства);

- наявність центрального банку;
- існування поряд із центральним банком найрізноманітніших банків;
- діяльність банків і кредитних установ.

У сучасному світі ви знайомитеся з великим обсягом інформації, і вам необхідно навчитися правильно її оцінювати. Ви маєте не тільки визначити правильність твердження, але й надати обґрунтування вашої позиції.

**Вправа «Правильність твердження так/ні) і обґрунтування відповіді»
Гра Kahoot «Як працює сучасний банк».**

<https://create.kahoot.it/course/e37628c6-0761-4450-9e23-14c46614a4fc>

VI. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ (НОВИХ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ).

В умовах, коли певна частина суб'єктів фінансово - економічних відносин володіє фінансовими ресурсами, а інша має в них потребу, постає питання про активізацію діяльності посередницьких структур, діяльність яких відбувається у середовищі економічної нестійкості та зростаючої конкуренції. Основною ланкою цієї сфери є банківська система, якій належить провідне місце у механізмі організації та регулювання господарського життя суспільства.

За роки економічної незалежності в Україні побудована власна банківська система, проте тенденції розвитку світових ринків висувають нові вимоги до функціонування банківських структур, підвищення якості наданих ними послуг, забезпечення стійкості та ліквідності. Банківська система забезпечує ефективний розвиток і функціонування всіх сфер господарської системи, регулює потоки грошових коштів, створює передумови для розширеного відтворення економіки.

Для того, щоб засвоїти набуті знання, учні виконують завдання підприємницького змісту (розв'яжемо оптимізаційні задачі).

Учні I варіанту виконують оптимізаційну задачу 1, а учні II варіанту - оптимізаційну задачу 2 (ДОДАТОК 4).

Для закріплення здобутих знань здійснимо порівняльну характеристику між Центральним банком та комерційними банками щодо видів фінансової діяльності кожного з них (поставте +/-).

Вправа «Мозковий штурм» (ДОДАТОК 5, табл. 2).

Робота в парах (учні у ролі банкір-клієнт банку).

- Уявіть, що ви – банківський працівник, а ваш сусід по парті – клієнт банку. Поясніть йому як обрати кращий варіант банківського вкладу. І який банківський вклад ви б йому порадили. Обґрунтуйте чому.

VII. ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

Слово вчителя:

Аналіз виконання поставлених завдань на занятті. Оцінювання роботи учнів на занятті.

Важливим елементом економіки країни є кредитна система, складовою частиною якої є банківська система. Банки – найважливіший елемент банківської системи. Базовими операціями є акумулювання коштів, надання їх у позику та здійснення розрахунків між економічними суб'єктами.

Рефлексія: Дайте відповідь на питання передаючи один одному м'яч

- Я дізнався (лася), що ..?
- Використовуючи ці знання, я зможу ..?
- Для мене виявилася новою інформація ..?
- Мені сподобалося ..?
- Мені це стане в нагоді...

Складений учнями перелік відповідей на питання розглядається в частині узагальнення щодо реалізації поставлених на занятті очікуваних результатів заняття вчителя та учнів.

Ми сьогодні багато говорили про банк, тобто про гроші. Але де б ви не були, пам'ятайте це прислів'я: **За гроші честі не купиш. Бо безчестя гірше смерті.**

За гроші можна все купити: продукти, одяг і взуття,

Прикраси, іграшки, цукерки, все, що потрібне для життя.

Не можна лише совісті купити і честі й гідності, і вічного життя!

Тільки тоді, коли наші люди будуть чесними і порядними, добрими і чуйними у нас на Україні запанує злагода, мир, добро і спокій.

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ.

1. Опрацювати теоретичний матеріал на с. 68 – 75 навчально-методичного посібника для вчителя "Прикладні фінанси. 8 клас".
2. Переглянути відеоматеріали та презентації до теми в Moodle.
3. Використовуючи різні джерела інформації підготувати повідомлення-презентацію про найбільші банки України.
4. Вивчити та опрацювати виконані на занятті робочі записи.

Інформаційні джерела:

1. Курс за вибором «Прикладні фінанси». За загальною редакцією доктора економічних наук, професора Смовженко Т.С. Автори: Ткаченко Н.В., Довгань А.І., Часнікова О.В., Рябова О.Б., Лапішко З.Я. Київ. ДВНЗ «Університет банківської справи». 2016. 120 с.

IX. ВИСНОВОК.

Завершується наше заняття, але якою б не була наша з Вами думка, чи думка керівників міста, громади, країни – пропонуємо звернути увагу на такі слова:

*Головне **Розумно Організувати Шикарну Ідею**, щоб зберегти ГРОШІ!*

ДОДАТОК 1

Формування очікувань результатів навчання учнів на занятті

Зрозуміти поняття...

Навчитися розрізняти...

Проаналізувати причини...

Поглибити знання...

Попрацювати ...

Отримати...

ДОДАТОК 2

Таблиця 1.

Загальна характеристика етапів становлення банківської системи

Етапи	Історичний період	Характеристика етапу
I етап	від античності до виникнення Венеціанського банку	
II етап	з 1157 року до заснування Англійського банку в 1694 році	
III етап	з 1694 року до кінця XVIII ст.	
IV етап	з початку XIX ст. до теперішнього часу	

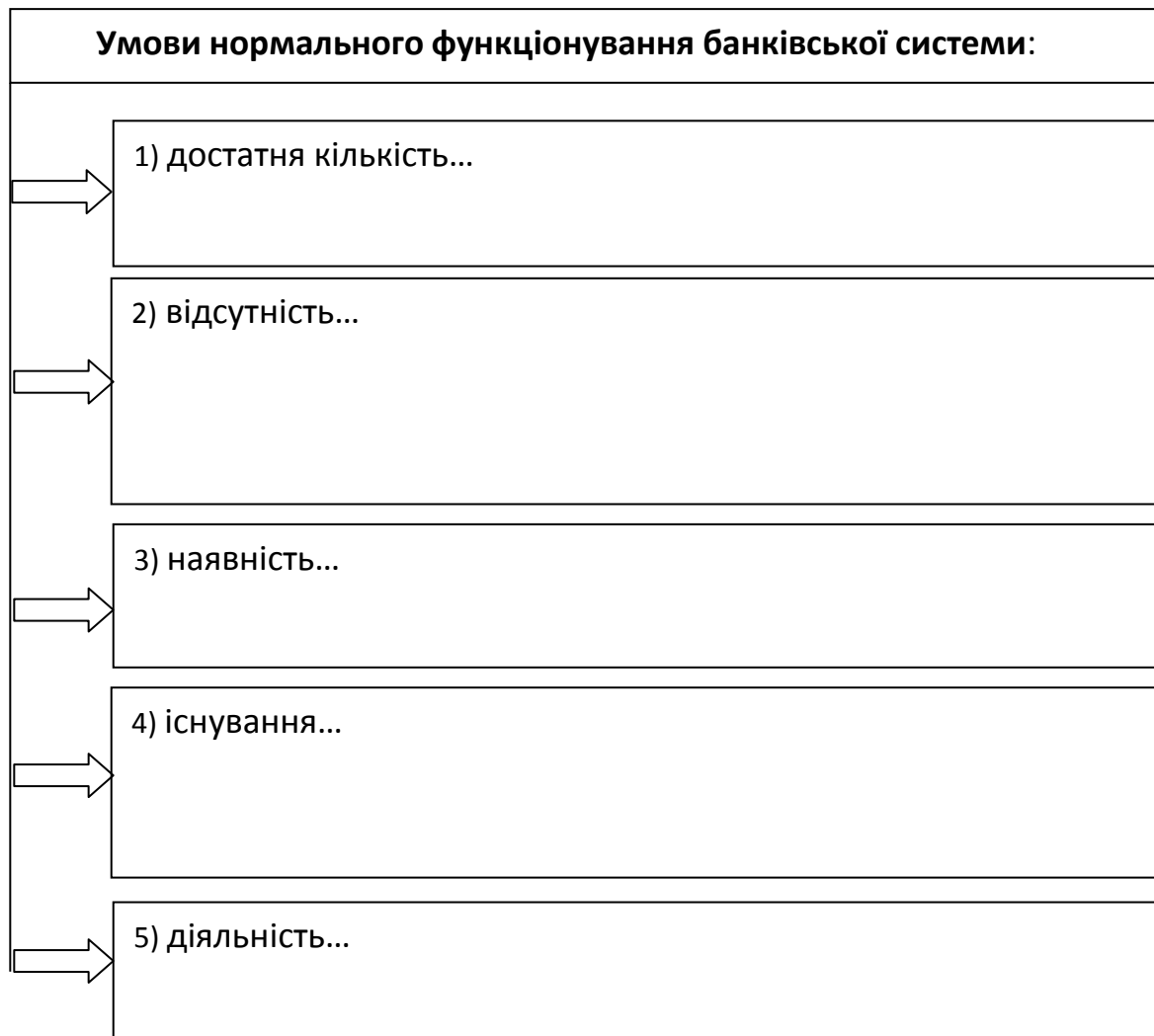

Рис. 1. Умови функціонування банківської системи

Оптимізаційна задача 1

Студентка Аліна має поточний рахунок у банку. Залишок на поточному рахунку становить 7 500 грн. Аліна має здійснити платіж за гуртожиток в розмірі 650 грн. Комісія банку за здійснення такого платежу становить 0,5%. Яким буде залишок на поточному рахунку Аліни після здійснення платежу?

Оптимізаційна задача 2

Студент Данило віддає перевагу придбанню товарів в мережі Інтернет. Проте, розуміючи, що потрібно контролювати стан власного рахунку, Данило має ліміт на здійснення покупок у мережі Інтернет. Цей ліміт передбачає можливість здійснення таких покупок упродовж місяця на суму, що не перевищує 10 000 грн. На початок місяця в Данила на рахунку було 12 000 грн.

Упродовж місяця Данило здійснив такі платежі: за гуртожиток – 650 грн (банк за здійснення платежу стягнув 1%), продукти харчування – 1 100 грн, придбання мобільного телефону в інтернет-магазині за 6 500 грн. Також на рахунок Данила батьки переказали кошти в розмірі 5 000 грн. Однак коли Данило спробував придбати в інтернет-магазині розумний годинник за 5 500 грн, йому було відмовлено в здійсненні операції.

Яким є залишок на поточному рахунку Данила після здійснення платежів, які було підтверджено банком? Чому банк заблокував операцію з придбання Данилом розумного годинника? Чи можна вирішити цю ситуацію, і як швидко?

ДОДАТОК 5**Таблиця 2.**

Порівняльна характеристика діяльності Центрального і комерційних банків

Вид фінансової діяльності	Центральний банк	Комерційний банк
Кредитування		
Депозитна діяльність		
Емісія грошей		
Нагляд за діяльністю фінансово-кредитних установ країни		
Випуск цінних паперів		
Обслуговування населення		

Для нотаток

This image shows a full page of white paper with horizontal black lines, resembling notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Пам'ятаєте наше гасло?

«Заможні люди – заможна країна!»

Тож уперед до вершин фінансової грамотності!

